

NAŠA SLOGA

Pružni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a slogom sve pokvari“. Nar. Pos.

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Preporučamo se pisma tiskaju po 5 red. svaki redak. Oglasi od 8 red. stoje 60 no, za svaki redak više 5 no; ili u slučaju opetovanja uz pogodno sa upravom. Novosti no lija političarskom naputalom (asogno postalo) na administraciju „Naše Sloga“. Imo, prošimo i naj. bitku postu valja točno označiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se na plaća poštarnice, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Izlazi svakog četvrtka u Trstu. Dopisi se nevrataju ako ne tiskaju. Nabljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarnicom stoji 5 for., za ostjake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 3 za polgodine. Izvan ocravina više poštari: Na malo jedan broj 5 novč. Uredništvo i administracija na ist. so u Via Farneto bri 14.

Interpelacija

zastupnika *Spinčića*, *dra. Laginje* i drugova na njeg. preuzvišenost gosp. ministra nutarnjih posala.

Interpelaciju *dra. Laginje* i drugova od dne 22. maja t. g. bijaše javljeno, da je u Obrovom, občine Podgrad, kapetanata Volosko u Istri, bez svake obzira na tamošnje občinsko poglavarstvo sa strane organa c. kralj. namjestništva povjerena građanja lovkome nekome obćinaru, te da se takvim postupanjem ne to išlo, da se umjetnim načinom uzbude neprijateljski osjećaji proti zakonitoj občinskoj oblasti, a to je protuzročilo prilično komešanje među obćinari.

Šleđe protuzročivosti druga za drugom. Župani obrovski, zaveden po pouzdaniku c. kr. organa, na'ozlio je proti ustanovam §. 79. občinskoga reda bez znanja občinskoga poglavarstva, robotu te obćinare na to silom tjerao. Obćinski načelnik morao je postupiti proti županu, kojega su na takve nezakonitosti zaveli c. k. vladini organi i njihov pouzdanik, te ga je ođstavio. Ovo ođstavljenje uništio je c. k. kapetanat — evo opeta povriede zakona — a c. k. namjestništvo prihvatilo je utok občinskoga načelnika, nego ipak tako, da je ođstavljena župana opet nastavio po upraviteljnih obćine, koje je međutim na mjesto občinskoga načelnika imenovalo.

Spomenuti pouzdanik c. kr. organa kaže osobito vidljivu intimnost sa c. kr. političkom te autonomnom zemaljskom obćinom. Često putuje u Trst do c. kr. namjestništva, u Volosko do c. kr. kapetanata, u Poruž do zemaljskoga odbora, te tamo konferira i prima upute. Zatim upriličije agitacije najpoddijie vrsti proti občinskom načelniku time, da siri klevete.

Toga radi došlo je do sudbene razprave, te bijaše pouzdanik c. k. vlade ođsujen na novčanu globu od 150 for. odnosno na mjesec dana zatvora. Značajno je, da je govorio još prije sudsne razprave o tome, da će biti u I. molbi ođsujen, a u II. molbi svakako oslobođen. Isto tako govorio je svom stalnošću o razpustu občinsk. zastupstva; pripoviedao je, da je imao razgovor kod c. kr. kotarskoga kapetanata na Voloskom, te da je zatim putovao u Trst, da označi c. kr. namjestnika imena trojice muževa, kojim će se povjeriti občinski poslovi, te da prime ondje dalnje upute.

I zbilju. občinsko zastupstvo u Podgradu bijaše akuzom namjestništva od 19. julyja 1891., dostavljenim dne 25. istoga mjeseca razpušteno, te uprava obćine povjerena odboru od 3 lica. Oni nemogu samostalno raditi, nego vrše strogo samo naloge spomenutoga pouzdanika c. kr. vlade.

Proti razpustu uložio je bivši načelnik obćine sa 23 bivša občinska zastupnika obzirom na §. 96. občinskoga reda za Istru utok na c. kr. državno ministarstvo, a ovaj nije riješen niti u vrijeme od 8 tjedana niti u obće još do sad.

Za razlog razpusta navajda se: 1) da nebijaše ućeseni u blagajničke knjige na dan revizije sa strane zemaljskoga odbora prihodi i izdatci za 1893. i 1894. Time pako mogla bi nastati šteta za obćinu, a to tim više, jer se ne može oćekivati povoljna uprava od občinskoga zastupstva, koje je u svojoj sjednici od 9. aprila 1894. izreklo priznanje načelniku obćine za zaključne račune 1892.

2) da je prošla doba djelovanja občinskome zastupstvu a pripreve za izbore od strane občinskoga načelnika nisu u toliko napredovale, da bi se mogli vršiti izbori u kratko vrijeme.

Obćinski načelnik *Jenko* preuzeo je svojedobno obćinu u najvećem neredu bez pravog računovodstva. Uveo je red time, da je sam radio bez svake nagrade, jer je ova velika obćina bez imetka, te ne može uz jednoga pisara plaćati još dru-

goga činovnika. A taj mora vršiti najviše poslove prenešenoga djelokruga.

Razumljivo je dakle, te se mora opravdati, da je načelnik obćine zaostao, ta on se mora briniti i za svoje privatno poslove, a uz to je također zastupnik još u drugih javnih tjelih. Mora se pako naglasiti, da bijaše sve računsko naznako pronaljene u raču a po njih nebijaše teško pronaći sknje blagajne. Obćini nije za to nastalo nikakva šteta, što je razvidno iz zapisnika sastavljenoga prigodom revizije, to iz dotičnoga dopisa zemaljskoga odbora.

To je razvidno također iz ukaza o razpustu, jer se u njemu naglasuje samo mogućnost, da bi mogla nastati šteta; a i ova mogućnost — ako i u koliko je ona postojala — bijaše sasna odstranjena još prije razpusta. jer kod predaje bijaše pronađeno, da je u blagajničkih knjigah sve točno registrirano. Sasna ništetna je pako tvrdnja, da se nije mogla oćekivati povoljna uprava občinskih posala od bivšega občinskoga zastupstva, jer je ono občinskom načelniku izreklo priznanje za zaključne račune 1892. Proti ovim zaključnim računom nebijaše prigovorom prigodom potvrđjenja občinskih nameta za 1894. niti sa strane c. kr. namjestništva, niti dapače prigodom revizije sa strane zem. odbora jer bijaše u zapisniku priznato, da se nalaza u potpunom redu, te da odgovaraju postojećim propisom.

Time, da je obć. zastupstvo prigodom razprave o zaključnih računih za 1892. načelniku izreklo svoje priznanje jednoglasno, dakle zajedno sa sadašnjim predsjednikom upravnoga odbora, te zajedno sa pouzdanikom c. kr. vlade, prikazalo mu je samo zasluženu zahvalu za bezplatnu molu i radnju, a htjelo ga je donjeksi i potaknuti, da uredi takodjer račune za 1893. te za nekoliko mjeseca i za god. 1894., što bijaše kod spomenute revizije jer započeto, a prije razpusta sasna dovršeno.

Tako dakle ništa ne vriedi prvi tobožnji razlog za razpust občinskoga zastupstva, a drugi još manje. Zakašnjenje od nekoliko mjeseca sa pripravnima za izbore, na koje nebijaše bivši načelnik obćine nikada niti opomenut, mora se time opravdati, što je bio kroz dva mjeseca u zem. saboru zadržan, da je onda morao izpravitelji zastanke, koji su u to vrijeme na obćini nastali; napokon nije mu c. kr. porezni ured dozvolio prepisati poreznike, dok nije to posebnim dopisom od c. kr. kotarskoga kapetanata izpostarao. U koliko su pripreve za izbore napredovale u vrijeme razpusta, nisu mogle c. kr. oblasti niti znati, jer se o tome nisu nikada niti pitali. Izbori bili bi već davno dovršeni, da nije bilo razpušteno občinsko zastupstvo dne 25. julyja — tj. prošlim izkaz izbornika bijaše gotov; trebalo je dakle samo izbornike urediti, te izborne liste oprađiliti. Tako nisu izbori dovršeni još niti sadu — u novembru, jer se upravni odbor bavi sasna drugim poslovima — on ođstavlja občinsku službu, koji je pošteno služio 23 godine, on ođstavlja seoske župane on hucku narod proti projektovanju te od rindno siljenju gradnji crkve u Podgradu, on bezuspješno traži porzičke biociga načelnika obćine i tako dalje.

Jedva dne 1. oktobra tekuće godine, dakle skoro po 10 tjednih bijahu izborne listine izložene — uzprkos jusnim zakonakim ustanovam čl. XVI. državnoga zakona od 5. maja 1862. te §. 96. zemaljskoga zakona za Istru od 10. julyja 1863., po kojih mora razpisati nove izbore najdalje 6 tjedana po razpustu občinskoga zastupstva ili privremeni upravni odbor, ili pako ako je možebitni utok ugodno riješen, prijašnju uprava obćine.

Vrijeme za reklamacije bijaše ođlućeno do 8. tekućega novembra, pak bi morali biti izbori već razpisani, te naskoro i provedeni.

Dusudanje praktkivovanu zatezanje sa izbori došlo je već do nesnosljivog stupnja,

jer su izložene liste sasna pogriješene, te će se morati sastaviti druge — kod skoro 1200 birača prijavljeno je oko 700 reklamacija. Sve ovo zasnao odgovara naknam c. kr. oblasti, koja svim mogućim načinom zateže, da obćina još nedodje do svoga zakonitoga zastupstva.

Prvotramo li označeni postupak oblasti, pak uzporedimo li ga sa postupkom u drugih obćinah, toli obzirom na prvi, koji obzirom na drugi razlog razpusta — jer u mnogih ne samo da je postojala mogućnost štete, nego je i zbilja došlo do velikih šteta, kako na primjer baš u obćini Podgrad, gdje bijaše u svoje vrijeme sudbeno ustanovljeno, da postoji u blagajni manjak od nekoliko hiljada forinti; a c. kr. politička oblast, premda na to od opozicije davno prije upozorena, postupala je jedva poslje toga i samo u toliko, da je svrgla načelnika obćine, nemarno zastupstvo pako pustila je još nadalje postojati;

jer su načelnici drugih obćina bili pozvani, opomenuti, sa novčanmi globami strašeni, da provedu izbore, a ipak nebijaše občinsko zastupstvo razpušteno za to, jer nisu izbori pravodobno provedeni — ta u istom političkom kotaru, u nekoj obćini bijaše prije malo vremena provedeni izbori tri godine po proštoj dobi djelovanja, pak ipak nebijaše občinsko zastupstvo razpušteno — ta u drugoj nekoj obćini već su prošle 2 godine i 2 mjeseca, ođkad je zastupstvu iztekla doba djelovanja, izbori nisu niti sada još provedeni, a ipak nije občinsko zastupstvo razpušteno;

radi svega toga mora se doći do zaključka, da je spomenuti čak nezakoniti postupak c. kr. oblasti sa bivšim občinskim zastupstvom, napose pako sa načelnikom istoga, zemaljskim zastupnikom Slavojem Jenkom, ne samo pristran, nego dapače politički strastven, a pravi zrok svemu tomu je, da nebijaše c. kr. namjestnik prigodom njegovoga putovanja prije godine dana po onom kotaru primljen u Podgradu pod slavoluci, nego da je morao gledati uz izjavu lojalnosti do Njegovoga Veličanstva cesara i kralja, znakove simpatije samo do zastupnika onoga kotara na carevinskom vieću; a s druge strane stoji, da je spomenuti pouzdanik c. kr. organa sa neakvim napisom pozdravio namjestnika, te za to od tog doba postao takav pouzdanik.

Kod takvih odnošaja, kojim moramo nudovati, da pojedini činovnici nakonom upravo huckajni pućanstvo proti prijašnjoj upravi obćine, pak, jer se moraju izbori naskoro provesti, osjećaju se podpisani dužnima, da stave na njeg. preuzvišenost gosp. ministra nutarnjih posala ove upite:

1. Kako može opravdati njegovu preuzvišenost netom opisani, pristrani, politički strastveni, dapače protuzakoniti postupak svojih podređenih organa, koji nije u obćinju proti Tajlanom i njihovim saveznikom?
2. Zašto nije uloženi utok proti razpustu obćine pravodobno, te u obće niti do sada jeste riješen?
3. Jeli njegova preuzvišenost voljna narediti, da se izbori čim prije zakonito i bezpristrano provedu, osobito pako, da u onoj obćini nedodje do još ondje nevljudane, ali ipak sadu nakanjena srunote — trgovine sa glasovi.

U Beču dne 11. novembra 1894.

Spinčić, *Laginja*, *Biankini*, *Dapari*, *Perić*, *Hajek*, *König*, *Tokly*, *dr. Dyk*, *Sokol*, *dr. Gessmann*, *Purghart*, *Krumholz*, *Cestmir*, *Lang*, *dr. Brzard*, *dr. Šamának*, *dr. Pacák*, *Breznovsky*, *Seichert*.

Interpelacija

zastupnika *Spinčića* i drugova na njeg. preuzvišenost gosp. ministra nutarnjih posala markiza *Bacquehema* i na njeg. pre-

uzvišenost gosp. financijalnoga ministra pl. *Plenera*.

Proti postupku poreznika *Zoila Dorria* u Podgradu u Istri sa porezovanim pućanstvom od više vremena dižu se tužbe. Tuže se, da on razdrzava pućanstvo radi njegovoga plaćanja po 5 for. od svake kuće za gradnju crkve u Podgradu, kao i radi občinskih nameta, pa i inače proti prijašnjemu zastupstvu; da on kune i psuje u uredu; da je on 12. septembra ove god. u kući Slavojca Jenka, gdje je do toga dana sta novao, sa svojom družinom privedio pijaniku, na ulici zatim detonirao.

Neke od ovih tužbah stavljene su do znanja njegovoj preuzvišenosti gosp. ministru nutarnjih posalah sa molbom, da se tu pruži kakova pomoć.

Koliko je poznato, c. kr. kotarski kapetanat u Voloskom iztraživao je dne 6. i 7. oktobra t. g. te je među inim neki politički činovnik na zapisnik saslušao tri svjedoka. Saslušanje ove trojice provelo se je na ćudan mućin. Jednoga je politički činovnik pitao i saslušao samo o jednoj okolnosti; saslušavajući drugu dvojicu, koji su htjeli navesti više okolnosti, gledao je on, da nešto nedodje u zapisnik a drugo da se barem što blaže izruzi. Nakon datjega i ponovnoga natezanja ipak je on veći dio činjenicah primio u zapisnik, ali samo jedno nije htio ubilježiti pod nikoji način, i upravo to, da je isti poreznik huckao pućanstvo proti prijašnjemu občinskom zastupstvu radi občinskih nameta.

Nisu pako to sve tužbe proti porezniku u Podgradu. I ovo, što ćemo navesti, razsvjetliti će njegovo ponašanje.

Kad je Junez Šajina iz Podbeža, koji je u septembru zaostao sa plaćanjem poreza, oko 12. septembra t. g. poreznika molio, da prićeka sa eksekucijom za nekoliko dana, skoćio je poreznik iz svoga prostora u prostor za obćinstvo, uhvatio Šajinu za kaput, s njim drmao te ga iz ureda bacio.

Pošto je zatim Šajini jedina kravica bila zaplijenjena, a njemu od financijalnoga ravnateljstva u Trstu dozvoljeno obročno odplaćivanje, te pošto je on prvi obrok u iznos od 20 for. izplatio i time svoju kravicu oslobođio, dođje dne 21. oktobra t. g. ipak upravo jedne nedjelje — divan nedjeljni mir — a taj dan u ostalom u Podbežah nikom ništa nije bilo zaplijenjeno, porezni slugu, te Šajini onu istu kravicu zaplijeni, te sobom ođvede.

Kad je dne 24. oktobra Šajina došao u porezni ured, da s pozajmljenim novcem izplati ostatak svoga poreznoga duga, došlo je opeta do riećkanja između njega te poreznika; poreznik skoćio je iz svoga činovničkoga prostora u prostor za obćinstvo, pograbio Šajinu za kaput vucario ga i drmao, te ga onda pomoću poreznoga sluge doves pred sudca, koji ga je sliedećega dana izpustio.

Ovom dno zgodom iztaknuti, da ovaj poreznik takodjer uzprkos izričnoga zahtjega hrvatskih i slovenskih stranakah, da im namire izdaje u njihovom jeziku, ipak piše tajlanski namiro; radi česa se periodički dižu tužbe, pak bi se tomu na temelju postojećih zakona i naredaba moralo već jednom ođponoći.

Na temelju ovoga, što je rećeno, podpisani stavljaju ove upite na njeg. preuzvišenost gospodina ministra nutarnjih posalah i na njeg. preuzvišenost gospodina financijalnoga ministra:

1. Jeli njihovim preuzvišenostim poznat način zapisničkoga saslušanja od 6. i 7. oktobra t. g. u Podgradu, pak kako to mogu opravdati?
2. Drže li njihove preuzvišenosti, da je to dostojno srednje evropske kulturne države, kad kunu i psuju njezini činovnici u uredu, kad pućanstvo huckaju, te se sa

oprezovanju pučanstvom tuku — pak jesu li voljni shodna odrediti, da se što takva više nedogodi?

Spiničić — dr. Laginja — dr. Kramarč — Alfred Coroini — dr. Gregorič — Biantkhu — Perić — Dapar — Kaftan — dr. Pačak — dr. Engel — Eim — Tekly — dr. Sliama — dr. Vašaty — Tilšer — dr. Brzorič — dr. Slavik — dr. Šil.

Franina i Jurina

Fr. I u Tinjani da te storiš talijanašku Legu.

Jur. Čuja sam da, ali bi bolje bilo, da se Boga mole, da jim povrati pamet.

Fr. Su je valjda zgubili.

Jur. Lahko da su tu mladi zgubili, bi ju mogli još dobiti, ali kad je stari zgube, če je teško opet dobit.

Fr. A neki stari oženja, kuma vise brageše na petah, ki skače rudi po vrhah, da je najhiji za tu Legu.

Jur. Dakle bi mu treba reč: dragi moj starče, ki kratke hrvatske brageše komad nosiš, uzmi u ruke krunicu i se pripravljaj za onamo, kad laži i himbe nbnaju mjesta.

Fr. Ča češ, star čovik, dva puta otrok.

Jur. Ima Lica na Zrenju u čila rebra?

Fr. Si je pur donesa iz Vlasije pune bi-sage šenice za seme.

Jur. Ja ti znam povedat narboje. Bia sam ti te vendine poli mojega kuma u Vlasiji; to ti dojde jen čap pekjari, da su iz Zrenja. Napunili su im bi-sage i s vrhom, napitali ih i stavili spat na odar u sijeno.

Fr. Pravo ste učinili, ki milosrdje učini, milosrdje dočeka.

Jur. Vranic nam ih je donia u kuću. Prvo nego su zasпали znaš ča su djači?

Fr. Da je meritalo onu večeru prascen dat a ne njim, zaš da su oni Talijani. Ma smo skočili gori ter im pogladili rebra naprav.

Fr. Sad manko od njih imate mir.

Jur. Hvala Bogu, mi ovdje ja.

Hrvatskim majkam.

Mile majke ojt za Boga
Da nas robstva mine bieda,
Putite ta svoja čeda
A na ljubav roda svoga . . .

Svog jezika rieči blage
Da uzljube za vremena,
Da ih sluđka uspomena,
Uz Vas veže, majke drage . . .

Da vam duše milog ploda
Tudjin kivan ne zaslepi,
Putite ih, da ih kripi
Ljubav roda i sloboda.

Da ih snažno, kasno doba,
Osmiljeno tuj ne nadje,
Da im čuvstvo puznjalđe
Ne ugusi tudja zloba.

Te da znadu tko su, što su:
Spoznajte ih s silnim rodom,
Što s' kō zvezde nebnim svodom,
Bielim svietom divan prosu.

Majke mile, majke drage,
Da vam čeda nejdru draga
Od nemila do nedraga
Obilazeđ tudje prage.

Hrvatskim ih zdravim mliekom, —
Rajskom hranom — zadajite,
Zieća plov in upravite
Hrvatskom tom čistom riekom . . .

To nek bude — majke mile,
Svoga roda krasne kćeri,
Pa će smut što su dveri,
Teške dveri — oku krile . . .

Emtn.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Slovenska i hrvatska mladož u K. skupila 10 fr., koje je izručila našem uredničtvu gdješa g. G. — Gosp. R. J. pripisao 3 for. sakupljene u veselom društvu kod g. Ivana Vlahu obd. savjetnika u Jušidih. Darovali su u tu svrhu gg. Ivan Vlah, Mato Dukić, Juraj Stepanić, Martin Gregorič, Juraj Ujčić i R. J. svaki po jednu krunu — 3 for. Živili! — Bahrano je u istu svrhu 1 for. 90 nvd. od družtva na dan mrezijskoga amnija kod pumjanskoga načelnika. Živili darovatelji! — Veleo, g. Cirilo Kalobid, stud. med. u Innsbrucku poslao je 32 for. 61 nvd., koju je sbrabio medju hrvatskom, slovenskom i českom akademikom mladož okupljenom oko hrv. akad. družtva „Velobita“, slavići promociju lanjskih „brucusev“ na „edovito „krokaru“. Taj liepi dar sbrabio se ovako: Nije još ni jedanajst sati bilo, a u to imo plaćeno pivo bilo je izpito, Ufado netko pa predlož, da se idu naokolo kupiti prinozi za treću bačvicu. Vrlo jednom danu dodje sretna ideja, da se taj novac zbilja sakupi, ali da se ga radje posveti dičnoj družbi. I tako bje za kratak čas sakupljena gornja svota. A mi s naše strane klijamo: Ugladali se svi u ovaj liepi primjer! Živili naši vriedni djaci! — Studiosus A. Horvat iz Sutinskog doposlao je našem uredničtvu 108 for., kao dieti prihod konocrata, što ih je letošnjih školskih prasnika priredio tamburaški i pjevački zbor hrvatskih sveučilišnih gradjana iz Zagreba po Zagorju, Primorju i Dalmaciji u korist naše peko-risatne družbe. Živili sviestni sveučilišni gradjani, koji svojim sborom doprinose tako liepu svotu za spas istarskih patnika iz pandjah proždrljivoga lava. Tako napried, hrvatski sokoli! — Vlah. pop Blaš Soldatić poslao nam 5 for., koje doprineoše: Pop Mihovito Mužina kao članaricu 1 for., a kao dar 1 for.; pop Tome Bogović, pop Ivo Sinić i pop Blaš Soldatić, pako svaki 1 for. kao dar. — Koparska krukaraka družba 2 for.

Imendan. U ponedjeljak slavio se šrom prostrane Austro-Ugarske imendan Njez. Veličanstva naše cesarice i kraljice Jelisave. Po starom običaju bijaše ovdje u stolnoj crkvi svečana služba božja, kojoj su prisustvovali sve crkvene, svietske i vojničke oblasti sa mnogobrojnim pobožnim pukom, koji se je Svevišnjemu pomolio za dragocjeno zdravlje prejasne naše Vlade.

Vjenčali se. Iz Kamnika javljaju nam, da se je tamo vjenčao dne 19. t. mj. g. g. Konrad Janežič sa dražestvom gdješicom Barbkom Medved. G. dr. Janežič, kandidat odvjentstva sada u Celju, poznat je našim narodnim krugovom ovdje i u Istri, jer je dalje vremena boravio u pisarni dra Laginje u Pull.

Novovjenčanim naše srdačne čestitke! Interpelacija zastupnika Spiničića i drugova. U sjednici dne 21. t. mj. carev. vieća interpelirao je zast. Spiničić ministra naturnjih posala radi bunjenja piranskoga načelnika u slovenskih selih one obćine. Ovu interpelaciju kano i onu gg. zastupnika Coroini-a i Gregoriča u poslu dvojezičnih tabela donieti ćemo u cielisti.

Šestdesetgodšnjica. Velezaslužni hrvatski glasbotvorac P. Z. Kihac slavio je škrmono dne 20. t. mj. u Zagrebu svoju šestdesetgodšnjicu. Svevišnji pozivio još drugo neumornoga našega umjetnika i glasbenog učenjaka!

Zadušnice za blagopokojnog ruskog cara Aleksandra III. obdržavana bijnahu danas u 11 sati prije podne u ovdješnjoj pravoslavnoj crkvi sv. Spire, koje je dao čitati carski ruski podkonzi u Trstu. Istim je prisustvovala mnogo pozvanika i ostalog obćinstva.

Iz carevinskoga vieća. Dne 22. nov. 1894. Od posljednjega izvještaja u „Našoj Slogi“ obdržavao je carevinsko vieće tri sjednice, a jučer obdržalo je četvrtu. Iz sjednice od 12. novembra vriedno je spomenuti prešan predlog dra. Kramara i drugova radi toga, da se odluč, mogu li zastupnici imenovani za upravne činovnike, ostati i nadalje zastupnici. Bar toliko bi imali učiniti, da polože mandat i da dadu priliku izbornikom hoće li jih jošte birati ili ne, jer je teško, da budu ujedno zastupnici naroda i zastupnici c. kr. vlade, kojoi su dužni poslušnost, a koje postupak se nesudaru uvijek sa prebitci naroda. Tomu predlogu dalo je povoda imenovanje prof. Šuklje-ta za ravnatelja školske zaklade knjiga i grofa Štirgija za ministrjalnoga savjetnika u ministarstvu nastava. Za prof. Šuklje-ta rekao je predlagatelj, da se je već davno znalo, da će svršiti ili u zakladi tabaka ili u zakladi ginja.

Dr. Lueger, podupiruć predlog, rekao je, da parlament nebi imao trpiti, da se diele znamenite službe ponesrećenim politikom i zastupnikom. Tim da se vriedju starije, zaslužne sposobne činovnike, i škodi se stvari. Prešnost predloga ne bijaše primljena. Razpraviti će se Bog zna kad, kao običan predlog. U sjednici se je inače razpravljalo kako da se postupa kod promjena novoga zakona o gradjanском postupniku, gdje je među ostalim govorio i dr. Forjančić.

U sjednici 14. novembra odgovorio je ministar Plener na jednut interpelaciju zast. Steinwendera, koji je bio vladu interpelovao radi jednoga razpisa natječaja u Koruški, gdje da se je, bez potrebe, zahtjevalo poznanje i slovenskoga jezika. Ministar odgovara, da doista u stanovitom okružju netreba slovenskoga jezika, pak da je naložio novi razpis natječaja, po kojem će se zahtjevi poznavanju i slovenskoga jezika samo u kotatih, gdje ga treba, kako ga u istini treba, jer dotični činovnik nebi mogao poslovat bez poznanja slovenskoga jezika. Dr. Bartoli i drugovi interpelovao je ministra pravosudja radi prečestih novijih zapljena talijanskih listova u Trstu, Gorici i Istri. Znamo kakovo je proti nam Hrvatim i Slavencim ono, što se nezaplijenjuje, a kakvo tek mora biti, što se zaplijenjuje! Znamo također, da se zaplijenje kasno pošto već mnogi i mnogi pročitaju dotične liste i članke. Zastupnik B i a n k i n i i drugovi interpelovao je glede vinske klauzole, glede zloraba povodom iste. I tu se je dakako obazreo na štete, koje prouzrokuje vinska klauzola najviše Dalmaciji, u Istri i ostalim vinorodnim zemljam.

U sjednici 17. novembra je isti zast. B i a n k i n i sa drugovi interpelovao ministra trgovine radi hrvatskoga jezika kod pomorskih oblasti. Pita ga naime, jeli mu poznato, da pomorske oblasti u Trstu i kod lučkih uređah u Dalmaciji i Istri neuzimlju nikakva obziru na jezik hrvatski, jezik pretežno većine pučanstva tih zemalja, da se službe dotične nerazpisuju hrvatskim jezikom nit zahtjeva poznanje hrvatskoga jezika; te da li je voljan već jednom pobrinuti se, da se hrvatskomu jeziku opredieli pristojno mu mjesto kod pomorskih oblasti. Zast. Perić interpeluje radi izgradnje neke caste u Dalmaciji; zastupnici dr. Gregorič i Alfred Coroini radi toga, što je c. kr. namjestništvo u Trstu dalo vrstiti u mjestopis Primorju ime „Piedimonte“, prem toga imena nema nego u glavah usunjih Talijana, prem je obćina proti tomu prosvjedovala, i prem se dotično mjesto zove samo Podgora. — Zast. Spiničić upravo je na celokupnu vladu upit, da li se je, kako se čini da je, umješala italijanska vlada u istarske odnose; da li je vladi poznato, da se u Italiji smatra Istru talijanskom pokrajinom, i da li je voljna poprimiti mjere, da se i na dalje neotadaju svojoj narodnosti Hrvati i Slovenci. U jučerašnjoj sjednici interpelovao je isti gosp. zastupnik radi agitacije po slovenskih selih u piranskoj obćini.

Napokon! Iz Opatije piše nam prijatelj dne 20. t. m. pod gorjim uzikikom koliko sliedi: Kud nas sv Bogu hvata tuda negda — a valjda i u Voloskom — na za određjenih javnih mjestih pribiti toliko željoni oglasi, kojimi se daje do sveobćnog znanja, da su sastavljene izborne listine za izbor novog obćinskog zastupstva Volosko-Opatijskoga. Te su listine u obćinskom uredu u Voloskom izložene svakomu na uvid od 18. t. mj. do uključivo 15. decembra o. g. svaki dan od 9—12 sati prije podno i od 3—5 poslie podno. Uposrujemo ovimoe sve naše izbornike neka rovno pregledaju spomenute listine, pa noka eventualno reklamo za dobo podneou povjerenstvu, koje će od 9. do 15. decembra uređivati u obćinskom uredu u Voloskom. Makar se nadamo, da će nadaljnji vidiu povjerenik sa pravduhu obćinskog izbora g. Reulm biti pravdan i nepristran — što do sad nije u pravoj mjeri bivalo — to nek nam se ipak dozvoli izraziti slutnju, da bi se i opet moglo postupati pristrano kad gg. načelniku i prietašom mu nije bilo pobudno prije imenovanje povjerenstvo za sastavljenje izbornih listina, — jer su u njom bila dva odlažna Hrvata! Za sad nećemo, da duljimo nego svršavamo sa poznatom: bđjite i radite, jer rieđiti laž namieruje itd.

Poslela. Odbor „Slovan.ke čitalnice“ u Trstu pozvije svoje članove na posielu, koja će se obdržavati u društvenih večerostorjahl svake subote u 8 sati na večer počamši sa 24. novembrom.

Odbor je došao na tu misao, da uprilič posielu svake subote, nebi li se tako naša inteligencija, koja se riedko gdje

usredotočuje, češće sastajala, te prijateljskim i društvenim obđenjem i naš narodni život na bujniji i uspješniji raz potaknulo.

Očekujemo dakle od naših boljih krunoga, da će mnogobrojno posjedivati posielu u našoj čitalnici, te tim učiniti društvene prostorije stećićkom svega, što je liepo, plemenito i narodno.

Iz Kastva pišu nam 20. t. m. Naše vriedno gdje, i gdje, pokusuju izvanredno zanimanje za žensku podružnicu našo plovnošću družbe, što nam valja javno istaknuti i pohvaliti. Osim upr objavljvih prinoza sa tu podružnicu uplatilo su nadalje blagajnici ženske podružnice družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Kastvu članaricu za god. 1894. po 1 for. gospođice: Karlovic Ana, Kleinmajer pl. Ema, Jurinač Toška Boltera, Dukić Tonka-Frankina, Rubosa Zorka, Hrvatin Anka, Karlovic Marija, Bakarčić Amalija i Šitar Viktorija; gospođica: Defranconchi Dragica, sve iz Kastva. Gospođica Mogorović Cilka iz Gradišća i Vlah Marija iz Jušidi; gdje: Patrak Marija iz Zvončice i S. A. iz Spiničić. Po 50 nvd. gdje: Munić Dora, Dukić Dragica i Dukić Julijana, sve iz Kastva.

U imo ulazine poslali su podružnici: Dr. Anto Dukić, odvjetnik na Voloskom 5 for., Mato Serdoš, pojednik u Pull 2 for., Ludovika ud. Jelušić u Kastvu 1 for., Mula Andrija u Kastvu 50 nvd. Povrh toga stiglo je darova i za tombolu. I Guala se, da će zabavu posjetiti, bude li moguće, presvietli gosp. dr. Dinko Vitozić, predsjednik glavno družbe. Dobro nam došao, a dobro nam došli i svi milii gosti!

Još o katoličkom sastanku u Beću. Posliednji put izvjestili smo nekoliko o tom sastanku, kako je naime prošlo prvi dan. Evo u kratko ob onom, što bijaše drugoga dana. U jutro bila je posietfikalna misa, pred kojom je bio sazvan svečano Duh s vretji. U večer posljedje je sastanak, kod kojega je govorilo više govornika, i kod kojega bijnahu stvorene neke resolucije. Te večeri prisustvovalo je i bečki kardinal Grusch a i svetohilipitski biskup. Kardinal Gruschla došao je, da posjet, kako mu je sv. otac papa nuložio, sastanku papinski blagoslov. Prije nego li ga je podielio, progovorio je krasno slovo. Katoličko kršćanstvo, reče on, hoće istinu, pravdičnost i ljubav. Istina, jer ona samo spaja, dočim laž razdrzinjuje. Pravdičnost prama svim i medju sobom, jer smo svi stvorovi božji, i jer samo ona vodi do ljubavi. A ljubav, jer je ona, koja ima vezati sve pojedince i sve narode. Katolički kršćani slava Boga riečući al nesmie ostati kod rieči, nego moramo to pokazati i činom; a pokazuju to činom, ako se bore proti onim koji bi htjeli laž prikazati istinom, ako rađe za dobro pojedinaca i cielih naroda i cieloga čovječanstva, ako pomažu potištenim i potlačanima sa svom odlučnošću, gdje i kako mogu.

Kako već spomenusmo, taj sastanak nisu mogli skupiti e. kr. katolici, nego su ga skupili oni katolici bečki, koji se ne utrudivo bore proti židovskim liberalcem, tim zagovornikom i saveznikom naših istarskih i u obće primorskih „liberalaca“. Skupili su ga Lueger, Lichtenstein i drugovi, muzevi posve neodvisni i bezobzirni prema svakomu za istinu i pravicu. Drugi, bar neki katolici su njim se, hoćeš nehoćeš, pridružili. Jedan njih htjao je, da se sastanak izreča bar kako, ma i blago, za koalciju, al nije našao za svoj predlog nego tri ili četiri glasa od tisuća i tisuće njih. — Znamenitost toga sastanka pokazala se je već prvi dan i tim, što je došao onolik broj ljudi i uza nje papinski nuncij i vojnički biskup. Poskočila je ta znamenitost drugoga dana, kad je došao uz one prve i svetohilipitski biskup i kardinal Gruschla. Ovaj, da je imao obzira na vladu, izpričao se je pred njom latkio tim, što je imao podat papinski blagoslov.

Znamenitost sastanka čuće lužni hrvanci, jer se diže proti njim istina, u viednost i ljubav. S početka su ga hrv. ml mucke mimoidi, onda su ga u kratko optsil kao neznamnu stvar, dok nisu napokon napisali duge uvodne članke, iz kojih proviruje strah, da dobi laži i krivoga liberalstva odzvanja.

Izvanredna skupšćina odvjetničke komore u Trstu. Na poziv predsjedništva sastali se dne 11. t. mj. ovdje odvjetnici iz Istre i Trsta, njih 78 na broju, da se izjave o prosvjetu, što no ga je bilo vieće komore pripravilo proti hrvatsko-slovenskom uređivanju kod sudova u dieokrugu tršćanskoga prizivnoga suda. Talijanskih odvjetnika sakupilo se je 71 a naših 7. to gg. dr. Vitezić, dr. Laginja dr. Stanger, dr. Gregorin, dr. Pretner te dr. M. i dr.

...najtej-... narod-... po-... kru-... ti po-... dru-... sto je... Naše... redno... ple-... stak-... pri-... dalje... sv. ka-... adnje: Ju-... Fran-... Kur-... Kar-... Dra-... oviđi... sidi; J. A. Dora, e is... 49. ... i-... kom... Pull... n 1... Po-... olu. ... ude... Vi-... bro... mili... tom... an... ra-... ina... ano... sa-... go-... eke... i-... bi-... i-... po-... bio... o li... vo-... nn, ... mo... svi... ost... de-... ve-... dski... ati... i i... ore... tati... i i... ko... tom... ak... su... ne-... m, ... hih... jih... u-... ni-... ni-... gi... ba... za... go... to... a-... ao... vij... cij... ne... al... u, ... to... a-... ali... ni-... on... to-... e-... a-... ali... ni-... on... to...

J. Trinjastić. Gosp. dr. Dukić zaprijeđen poleđicu izjavio je pismeno, da pristaje uz predlog dr. Vitezica i drugova.

Kod glavne točke dnevnoga reda t. j. što bi se imalo poduzeti protiv hrvatsko-slovenskoga uređenja kod sudova, prilikom je odvjetnik *Danvart* u ime vieća izvješće, kojim je htio dokazati, da uređivanje u slav. jeziku nije utemeljeno u porebit ljudstva, da je bio talijanski jezik uvijek uredniji, da slavensko uređivanje zahtijeva samo tudjinci i više drugih sila pri nesumljivoj; predložio končno, da se protiv uvedenju hrvatsko-slovenskoga jezika kod sudova prosvjeduje i da se odasudje u tom smislu ministru pravosuđa spomenice. Nakon toga stavi g. dr. *Vitezic* obrazložio predlog, da se odroči vijećanje o tom predmetu, pošto ne bijaše hrvatski i slovenski odvjetnici obavješteni o čemu će se voditi. Predlog dr. *Vitezica* zahvalila je nekako talijanska većina.

Kod razprave o samom predlogu delegacije progovorio je opet g. dr. *Vitezic* izjaviv, da predlog većine krši postojeće zakone, te nijedan odvjetnik, koji je položio zakletvu, nemože zanj glasovati. Kod razprave sudjelovao je i g. dr. *Laginja*, koji je kazao talijanskoj gospodi među ostalim, da smo se mi od Talijana naučili kako treba ljubiti svoju domovinu i svoj jezik, te da je sada na njih red, da znajte svoje učiteljevanje, ili proglasiti svoj nauk nevaljaniti. Govor dr. *Laginje* učinio je na talijanske odvjetnike dubok utisak, te se nije nijedan od njih više priglasio za rieč.

Zatim bijaše prihvaćen predlog delegacije sa 71 protiv 7 glasova.

I za ove razprave ponuđali su se talijanski odvjetnici i obćinstvo na galeriji za govora naših odvjetnika, kao što se vladaju obično njihovih jednomišljenici u istarskom saboru.

Talijan i Niemci. Savez naših Talijana sa Niemcima protiv Slavenon, radi tobožnje slavenizacije Talijana i Niemaca, biva danonice tiesniji.

Piranski glavar poslao je gradskom glavarstvu u Celju pismo, u kojem se pučanstvo grada Pirana sa Niemcima u Celju solidarnim izjavljiva. U pismu stoji, da celjski izvedenje dvojezičnih tabela u Istri i ustrojjenje slovenske gimnazije u Celju i isti isti težnja. „Slavjanska poplava — stoji nadalje u listu — naparena je protiv dvan kulturnim narodima (Niemcem i Talijanom), koji su veoma jaki i ponosni na svoju povjest, i hjelega bi njihov narodni značaj utrnuti.“

Sad neprestaje stanovnikom grada Celja ništa do one smjesno-zalostne komedije Piranaca — da se naime i oni u crne haljine odjenu — da se tim bolji izrazi njihov solidarnost sa Pirancima.

I akademička mladež u Italiji začela se sa istarskim pitanjem intenzivno baviti. Ovih dana obdržavaju djuci u Rimu skupštinu, da izraze Talijanom Istre solidarnost i simpatiju akademičke mladeži u Rimu.

F. B.
Da se znade. Doznajemo, da su zastupnici *Spiničić* i *Alfred Coronini* javili gosp. ministru-predsjedniku, da ona brzojavka, na koju se pozivaju u svojem upitlu 6. t. ni nije od korenspondenčnoga ureda, nego da je brzojavka lista „N. Fr. Pr.“, ježnoga od lista koaliције; te da je nakana interpelacije bila u glavnom ta, da pokazu, kako se u protuslovlju vijesti onoga lista, talijanska štampa i talijanska država zauzimalju, i kako za stvari u Istri.

Groz. nesreća na Kieci. Ovdješnje novine imaju brzojavnu viest iz Rieke, da se je u utorku dogodila kod gradnje namjestsničke zgrade grozno nesreća. Srušila se naime zgrada velika stupa, koja su držala drugi kat, te su za sobom povukla komand zida i ljestve, na kojih su radili zidari. Okolo 20 radnika ostalo je zakopano pod ruševinami, odakle ih je bit' veoma teško izvuci. Istoga dana izvukose odmah četiri ranjena radnika koje prenesoše u bolnicu, a kasnije izvukose opet šest teško ranjenih: sedam mrtvih. Od ranjenih umro je jedan do maha a drugi bijaše na umoru.

Nadamo se, da će nas koji od naših dopisnika točnije izvijestiti o toj strašnoj nesreći.

Iz Tinjana pišu nam 17. novembra tg. Davno uije, gosp. urednice, bilo glasa u „Našoj Slogi“ iz ovog kraja.

Pomislište će si tko, da je ovdje sve mirno i radi toga, da se nitko na oglišu u „Našoj Slogi“, na nije tomu tako, jer i ovdje par talijanaša sa nekima od padnici naše stranke neprestano rade i kuju sve moguće spletke protiv hrvatski obćin gradec i psujati sva, što je pravdom i pošteno. Naši ljudi poznaju već ove pol misle pol lie, te se na njih nit neosvrću, jer nije zbilja niti vriedno.

Cetvorica njih, koji su se prije izja-

vall ili prikazivali za najčvšće Hrvate i narodnjake, i koji su „Našu Slogu“ javno čitali i tumučili, danas poput Jude Iskarijota ližu Talijanom skute i koljena, te širote agitaciju sa puljskim „Ostičem“ u ruci protiv svemu, što je hrvatsko, prem brižni zaslepljeni znadu, da su Hrvati i da jezika talijanskoga nepoznaju.

To dosti ocjenjuje značaj naših talijanaša, kud se sa takovima ljudima družie i brate. Na stara je rieč, da par para i u crkvi nadje. Ali moramo reći, da naši junaci Tinjanu mare za nje kao i za blato, što jim izpod postola pade, jer su upoznali njih kao prave šurenjake i izdajice, koji za zdjelicu lede prodaju sebe i svoj rod.

Rekli smo, da niti nije vriedno o njih govoriti i zato jih pušćamo neka se diče svojim izdajničkim činom.

12. t. m. obdržavala se ovdje kontrola crne vojske i uprav taj dan došla dva gospodičića iz Pazina, da sabiru podpise za ustrojiti u Tinjanu talijansku Legu.

Neznamo koliko da su podpisa sabrali. Lovili su jih i opajali vinom, kako to navadno čine naši kultraši, ali biti će jih najviše malo.

Glavni stan bio je kod Depiera i područnice kod Ilarija Vitas, koji je dao izbiti za svoje tabele konoja ili magza i hrvatski napis. Neka si to zapamte naši ljudi. Za sada sumo toliko i drugom prigodom više.

Iz Rovinskog sela pišu nam 19. t. m. Naši talijanaši i šarenoljci neko nikako da miruju. Kad nam nemogu inšče već nakoditi, smišljaju sada kako bi potalijančili našu hrvatsku školu. U tu svrhu dolazao talijanaši i šarenoljci iz Kanfanara, te sakupljaju među nekim pukom podpise sa talijansku školu. Čujemo, da je bio ovdje u tom poslu i tajnik iz Kanfanara, kao da ga mi za to plađamo, da nam kopa grob i kao da neima nikakva posla u uredu. On imado što posla i za svo je dobro plađen, pak ipak neđe da miruje i da ono, što na lahko zasluži, u miru uživa.

Mi se snobivamo gledajuć kako su naši narodni protivnici kratkovidni i strašno zaslepljeni. Kod nas neima niti jednoga dijeteta sposobna za talijansku školu, jer nitko negovori niti razumije talijanski, pa ipak sanju talijansku školu. Istim pravom mogli bi mi u Rovinju ili u Vodnjanu otvoriti hrvatsku školu, kojim bi ju talijanaši htjeli otvoriti ovdje.

Naši su pradjedovi naselili ovo selo god. 1526. dočavši amo iz krase Dalmaćije. Nipošto iz Milana ili Rima. Sva naša provinciona jesu čisto hrvatska, naš sladki jezik je hrvatski, hrvatska je naša nojnja, i naši običaji. Pa nam dštam Hrvatom hođa da carinu talijansku školu, da nam otuđe našu djecu, da naš budući rod izasrode.

Čudimo se, da naše oblasti dopuđaju talijanskim nemirnjakom ovako uznomirivati puk, koji jih nepita drugo, nego da ga pustie u miru.

Što bi se dogodilo komu od nas kad bismo pušli u koje talijanaško gnjesdo. Iste agitirali na hrvatsku školu? Zaista nam bilo ostala zdrava leđa i i oblasti učinilo bi bez dvojbe svoju; da bi nas prošla volja i tudja prava.

Zašto je dakle našim narodnim protivnikom svo dozvoljeno? Jesu li oni uopće vjerniji podanici našoga prejasnoga vladara? Dekanat bez župnika. Pod tim naslovom pišu nam iz Puljskine koliko sljedie. Doznajemo, g. urednice, da je ovih dana definitivno umirovljen velod. staro gosp. *Grgur Smak*, župnik u Ližnjanu. Tu vam je bio još jedini instalirani župnik u puljskom dekanatu, a sada nastaje ovaj dekanat bez ikogjeg plovanja, budući da svi ostali jesu jedino upravitelji župa. Puljski dekanat broji deset župa, nebroješ grad Pula, gdje je kapital. To župe jesu: *Galijana, Valtura, Slinjan, Premantura, Pomer, Medulin, Šišan, Ližnjani, Lobarika i Muniti*. Šti župe upravljali ovih plovanja jesu već uposobljeni t. j. izptani župnici, oim novonastupštenog u *Šišani*, možda (ne znamo za stalno) i onog u *Galijani*.

Pa ipak, prom su svi stariji dušobrižnici propisani župnicima izpit položili, već hepo čitilo godina u duhovnjim pastvi izaluzili, ipak se neostvara naćeđnja za doćidno izpražnjene plovanije! Nam se neravno ozbiljno pitanje: što upliva na naše orkivone poglavare, da isto tako postupaju sa hrvatskim svećenstvom. Orni glasevi odjekuju širom sve Puljskine u tom pogledu, glasevi ponizujući nasom orkivane odliđužake, dali istu katoličku orkvu! Joah katoličkoj orkvu, ako takovi glasevi na sobi nose pa bilo il trag it sjuna kakove istino! A ti orni glasevi, skupirali sve u jedno klupko jesu, da stalno namjostenju hrvatskih svećenika odvisi od milosti tajnog talijanskog društva u Istri! To bi bili ža-

lostni pojavi po katoličku orkvu! Ali ipak noska slutnja nas na to upozoruje, a to jesu dićenjone. Ogledajmo si pobliže ponašanje nekotjih delegata — pa bilo i protubodnih benevolencija — a to o njihovo ponašanje izkazuje, kako da bi ti protubodni „benevolenci“ kazali, da nekako od njih „benevolencija“ hođe li ovaj ili onaj dušobrižnik biti stalno namjosten! To je pogrdna nad pogrdno sa svećenstvo; to diše nekim frazamaustvom, koje hođe, da vlada nad katoličkim svećenstvom, nad katoličkom orkvom! Nam, odanim sinovim katoličke orkve, jest džastost opokoriti našoga duhovnoga nadpastira na to žalostno pojave, da usmogne spriećiditi dalojo orno, žalostno pojave u svojoj biskupiji, te ujedno ga opominjemo na stanovišto žalostno, na koje je prilijeno nižo svećenstvo kraljvine Ugarske. Bilo ovo u sto dobrih časa!

Iz Medulina pišu nam 18. t. m. Šutilo se mnogo vremena o ponašanju našeg velečastnoga, misleći, da će jednom stupiti na, prvi put, ali provarismo se, jer je naš gospodin odabrao sasvim drugu stazu, koje će biti malo gladjja njemu, nego je bila naša.

Zato molim Vas, gosp. urednice, da izvolite odstupiti malo prostora u dičnoj „Našoj Slogi“, da imosom na javnost nekoga junadstva velečastnoga gospodina. Duplitskan u Vašem oćionjenom listu od doo 27. septembra od ovdje, pogodio je u čion našega „Jadru“ to čovjek nabi mogao ni pomisliti na erbu, koji je izlo naš velečastni na dopienika „Naše Sloge“, na uradnika), te na sav hrvatski narod. Čovjek, koj ne pozna našega gospodina, a čuje njega, mislio bi, da je dopienik „Naše Sloge“ Bog zna kakav grieh počinio, ali koji pozna okolnosti naše, reći će, da nije ni iz daleka svoju džastost učinio, koji bi morao staki džestit rodaljub udiniti. Od pametivika u Medulini svi blagoslovi u velikom tjednu, na *Vodokret*, na *Sviećenim* obavljali se u hrvatskom jeziku, takodjer kćenja i ženitbe, ali naš velečastni samjenio je sve to latinskim.

Svakom prigodom pokazuje se našim odlučnim protivnikom, svakom narodnom napredku protivni se. Tako n. pr. g. 1892. naša „*Čitavica*“ brojila je 80 članova; ali to ne bijaše po duši našom *Jadricu*, te je počio naveljivati u blegdan na „*Čitavicu*“, na odbor te na članove iste. On se izstranjevao protivna našim ekćenjima i svjagovanim pravom, on nas krsti za narod dijvji, on je dirnau u poštenje naših djerojaka, i kratko, na nas ne drži za božje strogove. Daklo mi nu još jeđnom svjetljemo, da nam nedira u tankoćudno narodno čion i da promjeni svoj postupak naprav nam, i da pomisi, da nekakiva željo *Martinčića* i krami mu družbe, nego željeve strojmašnog tužaka medulinskoga. Inače prilisti će nas, da zasopemo u druge svirala, koje bi mogle biti nezilije od dosadašnjih.

Već je dosta dugo tomu g. uredničie, da su se po obilježjih selih otvorile oćionse, a naša djeca jesu i bez škole i bez nauka. Opetovano jesmo moljakkali kod Petra i Pavla, da nam dudu učitelja, ali do sada sve uzalud. Bi reč, da školske oblasti ne boli glava, da li naš gradid od proko tuđi i drio sto duša imado učitelja ili as, doćim mnogo manja sela po broju pućanstva jesu dobi: obskrbljena sa učiteljom. Kako vidite, g. urednice, a nami se još uvijek potu-pu maćubinima, a toga Vam šaljemo ovu našuljaku nek ide u bili sv- i, nabi li možda već jeđnom gospudu predstojećio oćionse probudili od tvrdoga sna, te se domisliili i naš Medulinuše tim, da nam pošalju žudjonoga učitelja. I za danna dost!

Bršnjancar.

Iz Pule pišu nam 18. t. mj. Naši dični zastupnici u carevinskom vieću naveli su u jeđnoj od tolikih interpelacij a zdnje doba podnesenih, kako je eksekutivni odbor iredentskog društva „*Circolo Garibaldi*“ za Istru razprostranjivao vilezdajničke spise toga društva u Trstu i u Istri. Kao prillog tomu javljamo Vam, da je u ovdje dne 6. t. mije dilio takove spise neki G. C. te bijaše ulunden od tajnog redara A. C. i supt predan. Kod njega nadjose mnogo jeđnakih spisa, na kojima se čitalo među ostalim: *Evoluca! I' Istria italiana!* to: *Evoluca! Italia!* itd. Taj delija nalazi se u ruknih pravde.

Izvolite to dojaviti putem „Naše Sloge“ našim neumornim zastupnikom, da pak oni usmognu to pokazati preuzv. gosp. grafu Franu Coronini-u kao novo dokuz, da neima zbilja u našem Primorju i redentašu i veleizdajniku!

Novo svratitlje u Trstu. Budući mi Slavini Trsta neimamo našega čovjeka,

*) Za to nas ne boli glava, jer poznamo po njegovih pismih toga „slavenekoga“ brata. Op. uz.

koji bi posjedovao koje svratitlje, te da ga našim putnikom preporučimo, to smo na pamti danas upozoriti naše putnike na novog sazišana svratitlje „*Al Monacismo*“, kojeg oglišno donosamo niže. Isto odgovara svim zahtjevom, a uz to su jeftine cijene.

Liek protiv gripice ili difterije. Protiv toj strašnoj bolesti, koja je do sada pokopala svu silu drabno djetice, našao se je posuđan liek. Iz grla bolestnog djeteta uzme se nekoliko oćukanog soka, (tokućine, slina) to ga sa utroćno konju „vratu u krvno žilo. Konj od toga malo oholi, i kasnije mo se pusti krv. Krv se pusti do se agusno i ona voda, što se iz nje izlodi, našava se i to je gotov liek protiv difterije. Čim se diete razboli od difterije, ustreme mo se uošte od te vode pod kožu i diete odraviti. Kako se vidi, to je džastovano oćipljenje, isto kao i kod kozioa. Difterija ili gripca bol kod djeca (slovenski bripa-vice) nastaje tuda, kad se djeci u grlu stvori množstvo bakterija (nevirda) koje raztvore sve u grlu i koje so ućipljenjom sukrvioe bolestnoga konja i grlu unšti.

Tužni glasevi iz Amerike. Vriedni „Pučki list“ iz Splita priobćuje u br. 22. od 16. t. m. tužne glaseve, što mu ih šalje jeđan naš suzemljak i koje stavljamo do znanja svim onim ugrijanim glavam, koje još uvijek sanjaju o zlatu i srebru, koje se u Americi tobož lopatom sgrće. Evo tog važnog pisma:

New-York, 22. oktobra 1894.

Prečudni Gospodine Urednice P. L.!
Evo vam šaljem (1) jeđan talir na račun „Pučkoga Lista“. Oprostite mi, da sam zakusnio, da vam nisam prije poslao. Nisam bio u mogućstvu, da vam prije pošaljam, jer je posve slabo življenje ovdje u Americi, i molim vas, da ovo metnete u „Pučki List“. Ko misli doći u Ameriku, nek ne dolazi, jer je sasvim slabo življenje. Ovdje u New-Yorku ima na stotine ljudi našega hrvatskog naroda, koji može se reći žele komad kruha, jer ga neimadu gdje zaslužiti. Naš narod ovdje žive skupa u državim, na primjer, od pet do 10 i do 15 ljudi jeđno; pak od tih rabota (radi) samo jeđan ili dva i hrani sve one ostale, koji nerade pak tako i on zaludu rabota može se reći. Ljudi su pošten i vrtalili bi se ali kako i kada, pak tako smo svi jeđnaki puki siromasi.

Molim vas Gospodine Urednice, da ovo dva erve vrvstite u vaš vječnijem List. Sa poštovanjem pozdravljam Vas, Vaš predbrojnik
Ivan Babić iz Kastava.

Narodno gospodarstvo.

Zanimiva glavna skupšćina. Zadaujuć dana obdržavalo su glavnu skupšćinu grafa *Geza Esterhazy-a* diñiećkarsko društvo sa tvorenju konjaka; kod to skupšćine priuštini novinari bijaše svjedokom oćebite odvažljivosti. Nakon što su skupšćinari državnu upravu abeolutorij podielili, pozvala je ista prisutnike na ugled tvorničkih i podramskih prostorijah. Iz odlićnih trgovućkih krugova susjednoje gostovi pozorno poslušale razlaganje tvorničkoga ratnatelja, koji je tumučio našim, kako u francućkih podrumih iz jeđanostavnoga vina diče konjak trora, koji boju, ukus i duh učed mirno liege dobiva to kako isti, čim više posiva, tim bolji postaje itd. Kada pak diñiećari u podrumskih prostorijah opazioše sa jeđno i višozvezdnim konjakkom napunjeno ogromno bačve, kojih naćizna bijaše porredana po vriednosti i kadu oćukise njihovu sudržinu, pogledaše sa oćebitim oćantanjem orišake bačve — kojih nekjeje 8000 do 9000 litara drže, — uskliknuše kao na zapovjeđi erdaćni „živni“ tako, da je u podrumskoj daljini burno odjekivno. Bijaše već kasno poslo pućno, kada diñiećari tvornicu zadovoljna sroću zapustio.

Priposlano.)

Nerado gubim vrijeme čitanjem talijanskih novina Primorja, jer čim se donaknu Slavenon Istre u obće, a nas Hrvata napose, nemogu, da napisu niti jeđnog rećka, a da u njemu nebudu laži i kviove. Na upozoreu od prijatelja, saznanoh, da je neki trščanski židovski listić napu nedavno na nasne radi jeđnog sudbenog postupka protiv obćinskono županu i obćinskomo pastiru u Rakitovu radi njihovog nasilnog postupanja protiv obćiniram istoga sela isti listić donio je kasnije dopis iz Buzeta, da su radi škole u Humu svi tamošnjih obćinari pod oćubom.

Da nebudu bilo tko, obito slavne oblasti, zaveden tih kviovetami, džastnost mi nalaze, da kažem što je na stari.

1. Glede postupka protiv Rakitovećanon izjaviti mi je, da je golu neistina,

*) Za blanke pod ovim naslovom neodgovara uređništvo.

da bi bilo meni ista poznato o kakvih nezakonitostih, počinjenih od župana ili pastira u Rakitovcu.

Sto se tiče izbora „inteligentnog“ občinara Antuna Rožca-Vuka, poznato mi je, da je on dolazio u moj stan često zahtjevujući, da ga ja postavim kao kandidata za obćinsko zastupstvo. Na takav zahtjev odgovarao sam mu vazda, da njegov izbor neodvisni od mene, nego od obćinara, najpачe od njegovih bližih suobćinara. Izbori su prošli al Vuka nema među zastupnicima, jer ga njegovi nehtjeli. O nezakonitih činil, koji meni nebijahu poznati, upitao sam za to kasnije, kad je stvar došla na javnost, jednog Vukovog prijatelja, koji mi je rekao, da su knueti u Rakitovcu među sobom utanačili, da će onaj, komu se dokažo, da je štošogod ukrado, plaćati neku globu u novcu, te da će tu globu svi zajedno zapliti. Među timi da je bio i brat A. Rožca-Vuka. Ovaj je morao biti tim utanačenjem zadovoljan, jer da su kod njega i kod drugog kramara — Ziganata, takove globe zapliti.

Kad se je dakle kod „inteligentnog“ Rožca za globe pilo (on da je dapače davao u to ime vina i na vjeresiju) zašto nije on opomenu i podučio one ljude, da toga nećine više? Zašto nije stvar obćini ili sudu prijavio?

Sada ima stvar sud u rukalu, ali ako se ima kojom radi toga kazniti, tada bi se imalo po mojem mnenju kazniti one, koji su za globe pili kao tukodjer i one, koji su za ogrobljene novce vino davali t. j. čitavo selo.

2. Gljeđe škole u Humu, navesti mi je, kako bijaše prije 10 godina, t. j. za načelnikovanja gorko uspomene Claricia obrđarova u Humu komisijonalna razpravara naukovnog jezika u humskoj školi, koju se je kanilo ustrojiti. U dotičnom zapisniku stoji, da ima biti: „la lingua d'istruzione slava e che personale per bisogno istruire anche la lingua italiana“.

Na zahtjev oblasti bijaše obdržavana god. 1890 druga komisijonalna razprava, kojoj prisustvovali svi ocel obitelji, koji su jednogačlasno izjavili, da ima u biti u njihovoj školi naukovni jezik hrvatski i neka se podučaje također talijanski, makar i ujemakće, kao slobodan predmet. Ovu izjavu potvrdilo je iste godine i obćinsko zastupstvo.

Zalim duboko Humljane što nisu imali do sada škole — i to valjda za to, što su se izjavili za hrvatsku školu — al ih zalim još većma, što im narinuše „Legu“ školu, u kojoj nemože biti valjana napredka, kao što ga nebijase niti u buzet-skoj dok se je hrvatsku djecu talijanskim jezikom učilo.

Zao mi je Humljana, što im nebijase dozvoljena škola u obćinskoj kući, u kojoj bijaše navljaš soba priredjena još pred 30 godina. Sto nisu pako Humljani a niti druge porezne obćine imale škole, to mu su kriva talijanska obćinska glavarstva, koja su htjela i koja hoće, da naš puk ostane u tmni neznanstvu.

Nije istina, da se potpisani nije brinuo za školu u Humu, kao što je i crna laž, da Humljani nisu htjeli hrvatske škole, već je prava istina, da su oni teško očekivali hrvatsku školu i da se je mnogo godina očekivalo dozvolu od viših oblasti, te da je to pitanje dugo i dugo spalvalo u Poreču. Morali smo se pritužiti i kod samog ministarstva radi zatezanja domaćih oblasti, te se je opetovno pospješilo rješnje toga pitanja, koje se je napokon riješilo kad je... Lega otvorila svoju školu! Čudan je to doista slučaj, al on je istin! Kao obćinski načelnik bijaše potpisani ovlašten, da priredi školsku sobu, te je u tu svrhu našao zidare, koji su imali sve pripraviti za školu i za stan učitelja u obćinskoj kući zvanio: „stari fava“.

Dočav sa zidaru u Humu, da započnu radnju, naidjoh na odpor Humljana, koji mi se suprotstavije (za to na to potučeni) govoreći: Dugo smo čekali od oblasti dozvolu za otvorenje škole, pa kad ju posdobismo do sada, nećemo ju ni sada. Počeli se k tomu groziti, da će krv prije teći nego li budu dopustili, da se ista gradi. Videći, da bi moglo doći do težkih posljedica, opomenuh naučnike Humljane, neka se kane protimbe, jer da će inače njihov odpor prijaviti sudu kao javno nasilje. Na to mi odgovoriše, da se neboje nić samog namjestnika, izzamm ako dođe zapovjed od cesara.

Na licu svijih odpornika čitalo se, da bijahu od nekoga na odpor podučeni i naučnici. Po svojoj dužnosti prijavio sam sudu samo one, koje sam prepoznao i koji su se grozili, da neće dopustiti, da se

gradi makar došli svi oružnici iz Buzeta i Roča.

Dali je potpisani u tom poslu krivo svjedočio, razviditi će pravedan sud, a lažipiskar neka bude uvjeren, da će za svoje svjedočanstvo odgovarati sam najvišemu Sudu i da se ze to neboji Njegovu pravedna suda.

Ako su pako svi Humljani pod obćužbom, nije moćno krivnja, već njih samih, koji su se kao krivci prijavili, ili ih je za takove sudac spoznao.

Opetujem još jednom, da želim zavrsene Humljane, koji će s vremenom proklinjati ono djavolsko stvarjenje, koje ih je zavelo. Znači će se bez dvojbe za toga nesretnika, komu se je i drugdje sudilo i još će mu se suditi, a Humljani će tada najviše sami žaliti, što su se dali zavesti od stvara bez duše i srca.

Ovim odgovorih spomenutom piskaru, koga pozivljm ujedno, da pobije otvoreno i svojim potpisom moje navode i dokaze, a neučini si toga, ostati će i nadalje prosti klevećnik i crna lažitorba.

U Buzetu, 10. novembra 1894.
Fr. Flago v. r.
bivši obćinski načelnik.

Listnica uredništva.

Gosp. dopisniku sa Kaka: Vaš razgovor među Lucom i Matom je postrano zanimljiv. Oni gg. nisu dođuše legu učinita, postupaću onako sa nejakom ženom, al to nespada nit najmanje na naše čitatelje. Ako držite, da ti valja pokazati, a Vi stupite protiv njihov otvorenog i na potpisom na javnost. Da sto nam zdarilo!

Javna zahvala.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču primilo je u svoje blagotvorne svrhe, naročito u svrhe učilišta, koje za uboge hrvatske djake visokih škola uzdržaje: od gosp. dr. Dominika Linardića c. kr. štopskog liečnika u Soprunu 10 for.; gosp. Josipa Ožholta medicinaru u Beču 2 for. Gosp. Bogdan Malec medicinar sukupio je u Zagrebu 71 for. 10 nvč.

Plemenitim darovateljem bit će narodnostni rad naših šticenika nagrada za njihovu ljubav k hrvatskom dječstvu, a mi se što srdućnije zahvaljujemo.

Srećna hvala i poštovanom sabiraču g. B. Malecu na njegovu trudu.

Hrvatsko pripomoćno društvo

U Beču 14. studena 1894.
Prodajnik: Tajnik:
Dr. K. Kozic, Franjo Vahčić
dvočki i sudbeni advokat. c. k. činovnik.

Knjigoveža

tvorničar škatulja iz kartona i galanterije
Vjekoslav Comer
u Trstu

preporuča se blagonaklonosti slavnih obćina, družba i drugih osoba u Trstu i Istri za razne knjigoveške radnje.

Jamči za solidnu, brzu i točnu izvršbu radnje.

Naručbe prima iz naklonosti tiskara Dolenc u Trstu.

Dobiva se najjeftinije kod potpisane ljekarnice ako se naruči po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy,

ljekarnik pokraj viećnice u Ljubljani

propor. ču Marijaceleške kapljice za želudac.

1 boćica 20 nvč., 6 for. 1.30. 3 boćice for. 4.80

Otvorajuće ili želudac... tačs kraglice. Štatićijca 21 n., 1 omet na 6 škatulja for. 1.00.

Za prsa: Platininski željezni ili prani sirup za curuće i djecu, raztvora sluz i olakčuje bolost osobito kod kašlja.

Za trganje: Čvjet protiv trganju (Gicht-gelst) olakčuje i odstranjuje trganje u križih, nogu i ruku. 1 boćica 60 nvč., 6 boćice for. 2.50.

Svi ovilje navedeni i još drugi ljekovi dobivaju se u ljekarni

Ubald pl. Trnkóczy u Ljubljani pokraj viećnice, to se svaki da po pošti razošilji.

Teodor Slabanja

Srebrnar u GORICI (Görz) ulica Morelli 17. preporuča se preč. svećenstvu za izradjenje crkvenog posudja i oruđa iz čistoga srebra, alpaka, injeđi, kano: moštranca, kaleža itd. po najnižih cijenah u najnovijih i krasnih oblicih. Stare predmete popravlja, te ih u ogaju posrebrni i pozlati.

Da si uzmoznao i manje imućno crkve nabaviti raznih crkvenih predmeta, staviti će se na želju preč. gospođe nabavljajuć vrlo povoljno plaćeno uzjeta.

Ilustrirani cionik šalje franko. Šalje uve predmete dobro omotane sa poštarinom franko. 24-10

FILIALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovinu in obrt u Trstu. Novci za vplaćila.

V vredn. papirjih na V napoleonh na 4-dvojni odzak 2 1/2% 80-dvojni odzak 2% 8- 3 1/2% 8-mesečni na 2 1/2% 80- 3 1/2% 6- 2 1/2%

Za pisma, katera se moraju izplaćati v nedanjih bankovskih avstr. valji, stopijo nove obrestne takse v krapost z duom 4. februarja, 6. februarja in odnoeno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vnsko svoto. V napoleonh brez obrosti.

Nakazaree

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Tropravo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bieleit, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Incomot, Colovec, Ljubljana, Linc, Olomuc, Roichenberg, Saez in Solnoegrad, — brez troškova.

Kupnja in prodaja

vrednosti, diviz, kakor tud novčnjeno kuponov 24-22 pri odbitku 1% provizijo.

Predumji.

Sprojumajo se vankovratna vplaćila pod ugodniji pogoji.

Na jamčevno listine pogoji po dogovoru, z odprtem kreditom u Londonu ali Parizu, Berlinu ali u drugih miestih — provizija po pogodi.

Vložki v pohranu.

Sprojumajo se v pohranu vrednosti papirjih, zlat ali srebrni donar, inozemski bankovci itd. — po pogodi.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodno banko italijansko i italijanskih frankih, ali pa po daovnom kursu.

Trst, 31. januarja 1894. 2-24

Kokoše

zriete za nošenje jaja, te u zgodno vrijeme marljivo kvoćke, veliku for. 3; velika kuno snieć biele guska, težka okolo 7-8 funata, for. 3; 3 tusta piletu for. 3; 1/2 kila sviećog masla za dvoški stol for. 4.50 10-1

M. Feuer,

Zavod perjadi, Buczacz 23, Galicija.

Štrcaljke i sumpornjače za trte

inžinira Zivica. mlini i stiskalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievi svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste dobiva se uvijek u skladištu tvrdke

Schivitz & Comp.

(Živic i drug.) Via Zonta broj 5 u Trstu.

Spomenute štrcaljke razošilji se na svaku poštu austro-ugarske monarhije franco, komad po 10 for

Otvorenje novog spratišta i restauracije „Al Moncenisio“ broj 1. Piazza delle Legua i via Torrona. Podpisani preporuč. slavnostno putujućem obćinstvu svoje podpunoma novo sazidano i elegantno uređeno spratište uz umjereno cene i točnu podvorbu. Sa štoranjom A. Tuzzi.

Pomada, Phoenix

na zdravstvenoj izložbi u Stuttgartu god. 1890. utlikovana jest učiel luoničkih izrida i kroz tisuću zahvalnica priznato jedino postojće u istom recino i neškodljivo sredstvo, kojimo se kod gonjođa i gospođe guša i bujna koas postizava te izpadanje vlasli i drugo od ranjlio Upravljanjem isto p... made postizavaju još nema mladi go podičit čvrste brkove. Jamči se za uspjehlo i neškodljivost. Kutijica 80 nvč., sa poštom (dvoćenoć ili ur gotov novac) 90 nvčević. K. HOPPE, Beč, XIY., Hütteldorferstrasse 81.

Odlikovana ljekarna PRENDINI

Trst — Palazzo Modello, telefon 334 — Trst.

Gospođa liečnici sa savieću propisnu ove pastilje kod halike grlene oteklino, promuklosti i upatu glasu. Preporuča se ih osobito pjevaćem i govornikom.

33 godišće velikog uspjeha! Glavno skladišće: Ljekarna Prendini

i u svih prvih pokrajniskih ljekarnah. Voliki izbor ljekarskih osobitostih i zdravstvenih kašila.

Jedna škatulja 30 nvč. Veliki izbor ljekarskih osobitostih i zdravstvenih kašila.

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti prodaje jedino tvrdka Ig. Heller TIESAKA ZA SIENO, SLAMU I SLAGANJE raznih sustava

HIDRAULIČKIH TIESAKA diferencijalnih vinskih tiesaku — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrcaljke proti mildevu Vermorel-ove vrsti, samoradne štrcaljke proti mildevu sa bakro pomoćju zračne sisaljke. Sprave za grijanje vina, kuhanje, za triebljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruze, triere, mlata, mlina za dišćenje žita oćiće.

Lievano ili izradjeno željezo za svakojke strojeve itd. sve uz najjeftinije cene i pod najpovoljniji uvjeti pošilja uz jamstvo i na pokus

I.G. HELLER, WIEN 2/2 Praterstrasse br. 49

Bogato ilustrovane kataloge sa 192 stranice u talijansko-njemačkomu i hrvatsko-njemačkom jeziku šalje na zahtjev odmah badava. Traži se preprodavaće

Upozoruje se na patvaranja. 20-*

Tiskara Dolenc.